1.9. Безпека населення та цивільний захист

З початком повномасштабного вторгнення рф органи цивільного захисту Краматорської МТГ були змушені переорієнтувати свою діяльність із превентивної на кризову. Основна увага зосереджена на захисті цивільного населення від наслідків воєнних загроз, зокрема ракетних та авіаційних ударів, а також мінної небезпеки.

Функціонування системи централізованого оповіщення ускладнене фізичним зношенням обладнання та частими пошкодженнями внаслідок обстрілів. Хоча кількість електросирен було збільшено до 21 одиниці, система потребує модернізації та дублювання каналів оповіщення.

Фонд захисних споруд активно поповнюється і модернізується: протягом 2023 - 2025 років проведено ремонти 86 укриттів у житлових будинках, 9 комунальних сховищ, підвальних приміщень у 17 закладах освіти (створено найпростіші укриття). Створено 37 модульних укриттів у зонах масового скупчення населення, зокрема на вокзалах і зупинках.

У контексті зростання загроз з боку ворога, зокрема - цілеспрямованих атак на об'єкти енергетичної інфраструктури, в Краматорській громаді передбачені заходи щодо забезпечення життєдіяльності населення під час можливих тривалих відключень електроенергії. Зокрема, у громаді функціонують 14 **пунктів незламності**, які забезпечують доступ до електроенергії, тепла, води, інтернету, а також засобів першої потреби.

Мінна небезпека потребує особливої уваги. Повторні обстріли змушують здійснювати вибухотехнічні обстеження окремих ділянок кілька разів. Очищення територій проводиться силами ДСНС та сертифікованих операторів.

Вразливості системи захисту населення в умовах воєнної загрози: відсутність укриттів у багатьох мікрорайонах з багатоповерховою забудовою; часткова непристосованість укриттів для маломобільних груп та їхня технічна недоукомплектованість (зокрема, систем фільтрації повітря); застаріла система централізованого оповіщення (реалізація модернізаційного проєкту заморожена).

Стратегічне резюме

Система цивільного захисту Краматорської міської територіальної громади в умовах повномасштабної збройної агресії зазнала глибоких трансформацій, оскільки була змушена швидко переорієнтуватися з превентивної діяльності на реагування на кризові ситуації. Основний акцент ставиться на захист цивільного населення від наслідків ракетних та авіаційних ударів, а також від загрози мінної небезпеки, що потребує постійної координації з підрозділами ДСНС і військовими структурами.

Функціонування централізованої системи оповіщення залишається одним з вразливих аспектів. Хоча кількість електросирен у місті було збільшено до 21, фізичний знос обладнання та регулярні пошкодження внаслідок обстрілів значно знижують ефективність оповіщення. Система потребує модернізації та створення дублюючих каналів інформування населення, зокрема через цифрові та мобільні засоби зв'язку.

Фонд захисних споруд у громаді поступово розширюється та оновлюється. У 2023–2025 роках було відремонтовано 86 укриттів у житлових будинках, 9 комунальних сховищ, а також обладнано найпростіші укриття у 17 закладах освіти. Додатково створено 37 модульних укриттів у місцях масового перебування людей, що дозволило підвищити рівень захищеності населення у критично важливих локаціях.

В умовах зростання загроз для енергетичної інфраструктури громада впровадила заходи із забезпечення життєдіяльності під час можливих тривалих відключень

електроенергії. Важливу роль відіграють 14 пунктів незламності, які забезпечують доступ до тепла, води, електроенергії, інтернету та засобів першої необхідності. Вони стали основою підтримки населення у кризових умовах та важливим елементом соціальної стійкості.

Мінна небезпека є одним із ключових ризиків для громади. Постійні повторні обстріли ускладнюють процес очищення територій, адже потребують багаторазового проведення вибухотехнічних обстежень. Знешкодження небезпечних предметів здійснюється силами ДСНС та сертифікованих операторів, однак масштаби проблеми потребують додаткових ресурсів і часу.

Вразливості системи цивільного захисту залишаються суттєвими. У багатьох мікрорайонах з багатоповерховою забудовою укриття відсутні або перебувають у незадовільному стані. Значна їх частина не пристосована для маломобільних груп населення, а технічна недоукомплектованість (системи фільтрації, аварійне обладнання) знижує рівень безпеки.

Застарілість централізованої системи оповіщення є ще одним фактором ризику. Модернізаційний проєкт, який міг би підвищити її ефективність, залишається замороженим, що посилює залежність громади від традиційних засобів сигналізації. В умовах воєнних дій це знижує швидкість та точність інформування населення про загрози.

Загалом система цивільного захисту громади демонструє адаптивність та розвиток у складних умовах воєнного стану, однак залишається вразливою через значний дефіцит ресурсів і недосконалість інфраструктури. Подальші кроки мають бути спрямовані на модернізацію системи оповіщення, удосконалення мережі укриттів, посилення їх доступності для всіх категорій населення та забезпечення сталого функціонування механізмів цивільного захисту у післявоєнний період.